

Gemeente
Amsterdam

Ouders over het stedelijk toelatingsbeleid PO

Resultaten eerste plaatsingsronde

Onderzoek, Informatie en Statistiek

In opdracht van: OJZ

Projectnummer: 15106

Merel van der Wouden MSc

dr. Esther Jakobs

Lotje Cohen MSc

Bezoekadres: Oudezijds Voorburgwal 300

Telefoon 020 251 0310

Postbus 658, 1000 AR Amsterdam

www.ois.amsterdam.nl

m.van.der.wouden@amsterdam.nl

Amsterdam, juni 2015

Foto voorzijde: kinderen in klaslokaal OBS De Blauwe Lijn, fotograaf Edwin van Eis (2012)

Inhoud

Samenvatting	4
Inleiding	7
Respons	7
Leeswijzer	8
1 Kiezen en plaatsing	10
1.1 Gemiddeld vijf scholen opgegeven	10
1.2 Kinderen uit Zuid en Centrum minder vaak op eerste voorkeur geplaatst	11
1.3 Bijna acht van de tien ouders tevreden over plaatsing	12
1.4 Strategisch kiezen: vooral in Noord, West en Zuid	13
1.5 Tweederde van kinderen is geplaatst op school binnen voorrangsgebied	14
2 Oordeel over nieuw beleid	17
2.1 Bijna de helft positief over nieuw toelatingsbeleid	17
2.2 Vier op de tien ouders vinden het niet goed dat er elf scholen niet meedoen	19
3 Duidelijkheid beleid en informatievoorziening	21
3.1 Bij 86% voorrangsregel op basis van loopafstand bekend	21
3.2 Voor 61% van de ouders duidelijk hoe plaatsing verloopt	23
3.3 Meerderheid heeft van tevoren informatie ontvangen	24
3.4 Basisscholen zijn belangrijkste bron van informatie	25
4 Wat maakt een school aantrekkelijk?	26
4.1 Buurtschool en sfeer op een school zijn het belangrijkste	26
4.2 Ouders in Nieuw-West en Zuidoost willen meer menging dan andere ouders	27
5 Ouders met oudere kinderen op de basisschool	30
5.1 Een derde vindt nieuwe beleid een verbetering	30

Samenvatting

De besturen van de Amsterdamse basisscholen gaan met ingang van schooljaar 2015/'16 bijna allemaal over op eenzelfde toelatingsbeleid. OJZ heeft OIS gevraagd om de mening van ouders over dit nieuwe beleid te peilen. De eerste groep ouders die is uitgenodigd om mee te doen aan deze evaluatie zijn de ouders die hun kind voor 31 maart 2015 moesten aanmelden. Deze kinderen gaan in augustus 2015 naar de basisschool.

In totaal zijn 4.720 ouders uitgenodigd en hebben 716 ouders meegedaan aan het onderzoek (online of schriftelijk), dit geeft een totale respons van 15%. In Centrum heeft bijna een kwart van de ouders (24%) meegedaan aan het onderzoek en in Zuid een vijfde van de ouders (20%). In Zuidoost heeft een kleiner deel van de ouders meegedaan, namelijk 7%, en ook in Nieuw-West ligt de respons met 11% onder het gemiddeld.

242 ouders hebben hun kind aangemeld op dezelfde school als de oudere broer of zus, zij hebben maar één vraag hoeven invullen. De overige ouders, 474 in totaal, hebben de hele vragenlijst ingevuld. Het grootste deel van deze 474 ouders (79%) is hoogopgeleid en 16% heeft een lage of middenniveau opleiding. Het aandeel hoogopgeleiden in dit onderzoek ligt met 79% fors hoger dan gemiddeld in de stad: in Amsterdam als geheel is 39% van de potentiële beroepsbevolking¹ hoogopgeleid.

Bijna driekwart heeft niet strategisch gekozen

De kinderen van zeven op de tien ouders (72%)² die hebben meegedaan aan de evaluatie zijn geplaatst op de eerste keuze en 11% op de tweede of derde keuze. Zes procent is nog niet geplaatst. Uit de eerste analyses van het BBO van de plaatsing bleek dat 89% van de aangemelde kinderen op de eerste voorkeur zijn geplaatst. Aan deze evaluatie deden dus meer ouders mee van kinderen die niet op de eerste voorkeur zijn geplaatst. Dit is een belangrijk gegeven omdat de mening van de ouders over het nieuwe beleid sterk samenhangt met de plaatsing van het kind.

Als er op alle scholen voldoende plek zou zijn dan zou bijna drie kwart van de ouders (73%) dezelfde school/scholen op 1 en/of 2 hebben gezet. Deze ouders hebben dus niet strategisch gekozen. Tien procent van de ouders geeft echter aan dat zij in dat geval zeker een andere school op 1 of 2 zouden hebben gezet en 13% zou dit misschien hebben gedaan.

Bij dit onderzoek is een eerste analyse gedaan van de keuze van scholen (eerste en tweede keuze) en de uiteindelijke plaatsing van de kinderen. Niet alle ouders hebben echter meegedaan aan dit onderzoek en van de ouders die hebben meegedaan heeft niet iedereen alle vragen ingevuld. Op basis van het registratiebestand zouden analyses van keuze en plaatsing grondiger

¹ Bevolking van 15-74 jaar, cijfers uit 2012 (bron: CBS/bewerking OIS)

² Als we ervanuit gaan dat alle 242 kinderen met een oudere broer of zus op dezelfde school ook op de school van eerste voorkeur zijn geplaatst, dan komt dit percentage op 81% uit.

kunnen worden uitgevoerd. We kunnen dan onder andere onderzoeken hoeveel ouders bewust kiezen voor een school buiten hun voorrangsgebied, in welke buurten deze ouders wonen en hoe succesvol deze keuze uitpakt.

Bijna de helft van de ouders is positief over het nieuwe toelatingsbeleid

Bijna de helft van de 474 ouders (47%) is positief en een kwart is negatief (24%) over het nieuwe toelatingsbeleid. Zoals gezegd hangt de mening van de ouders over het nieuwe beleid sterk samen met de plaatsing van het kind: ouders met een kind dat op de school van eerste voorkeur is geplaatst zijn vaker positief over het nieuwe toelatingsbeleid (55%) dan ouders met een kind dat op de tweede keuze (29%) of op een andere keuze is geplaatst (12%).

Een belangrijk positief punt aan het nieuwe beleid is volgens de ouders dat het eerlijk en transparant is. Ook is men blij dat er niet op verschillende scholen ingeschreven moet worden, er niet meerdere wachtlijsten zijn en zo een periode vol stress en spanning (een beetje) kan worden vermeden. Hiernaast vond een deel van de ouders de communicatie duidelijk en het systeem overzichtelijk. Ook werd door meerdere ouders genoemd dat ze het goed vinden dat kinderen voorrang krijgen in hun woonbuurt en zij makkelijker in de buurt naar school kunnen. Als laatste positief punt wordt genoemd dat het nieuwe beleid uitgaat van de loopafstand tussen school en woonadres in plaats van voorrang binnen een postcodegebied.

Verbeterpunten

Uit het onderzoek komen ook verschillende punten van het beleid naar voren die de ouders minder positief vinden. Ten eerste heeft een deel van de ouders het gevoel dat er met het huidige systeem geen vrijheid van schoolkeuze is, men heeft het idee geen 'controle' te hebben over de schoolkeuze van hun kind. De overige kritische punten gaan vooral over (on)duidelijkheid en communicatie, deze zullen we hieronder bespreken.

Onduidelijkheid over plaatsing

Er is voor een groep ouders onduidelijkheid over de plaatsing. Bij het grootste deel van de ouders (86%) was bekend dat kinderen voorrang hebben op bepaalde basisscholen op basis van loopafstand tussen de school en het woonadres en ook van de overige voorrangregels waren de meeste ouders op de hoogte. Voor een vijfde van de ouders (21%) was het echter (heel) onduidelijk hoe wordt bepaald op welke basisschool een kind wordt geplaatst. Daarnaast was het onduidelijk wat er gebeurt als het kind is uitgeloot op de school van eerste voorkeur (tellen dan de voorrangregels nog?). En wat gebeurt er als een kind wordt uitgeloot voor alle scholen op de voorkeurslijst? Tot slot vindt een deel van de ouders het onduidelijk wat voor algoritme er wordt gebruikt en vindt men het vreemd dat een kind kan worden uitgeloot op een school 'om de hoek'.

Onduidelijkheid over eenpitters

Een deel van de ouders (voornamelijk uit Zuid) vindt het slecht en onduidelijk dat er elf scholen (eenpitters) niet meedoen met het beleid en dat daardoor het hele systeem en de informatievoorziening onduidelijk werd. Deze eenpitters bevinden zich op één na allemaal in stadsdeel Zuid. De onvrede zal onder andere te maken hebben met (on)duidelijkheid: voor 25% van de ouders in Zuid was het niet duidelijk dat er elf scholen niet meedoen, en voor 41% was het niet duidelijk dat men zich apart voor deze scholen moest aanmelden.

Informatievoorziening kan beter

Uit bovenstaande punten komt naar voren dat een deel van de ouders vindt dat de informatievoorziening beter kan, met name als het gaat om de plaatsing op een basisschool, en over elf scholen die niet meedoen aan het stedelijk toelatingsbeleid.

Elf procent van de ouders gaf aan geen informatie te hebben ontvangen en een kwart van de ouders (24%) heeft volgens eigen zeggen onvoldoende informatie ontvangen om een keuze te kunnen maken.

Belangrijke bronnen voor informatie over keuze en aanmelding bij een basisschool zijn voor de ouders de basisscholen (67%), de website 'schoolwijzer.amsterdam.nl' (58%) en vrienden en bekenden (51%).

Inleiding

De besturen van de Amsterdamse basisscholen gaan met ingang van schooljaar 2015/'16 bijna allemaal over op eenzelfde toelatingsbeleid. OIS peilt in opdracht van OJZ de mening van ouders over dit nieuwe beleid. De eerste groep ouders die is uitgenodigd om mee te doen aan deze evaluatie zijn de ouders die hun kind voor 31 maart 2015 moesten aanmelden. Deze kinderen gaan in augustus 2015 naar de basisschool. Deze rapportage geeft de eerste resultaten van deze evaluatie.

Respons

Eind april hebben 4.720 ouders een brief ontvangen met de vraag om mee te doen aan een onderzoek naar het stedelijk toelatingsbeleid. In totaal hebben 716 ouders meegedaan aan het onderzoek (online of schriftelijk), dit geeft een totale respons van 15%. In Centrum heeft bijna een kwart van de ouders (24%) meegedaan aan het onderzoek en in Zuid een vijfde van de ouders (20%). In Zuidoost heeft een kleiner deel van de ouders meegedaan, namelijk 7%, en ook in Nieuw-West ligt de respons met 11% onder het gemiddelde.

Tabel I.1 Respons per stadsdeel

	steekproef	respons	% respons
Centrum	279	66	24
Zuid	755	151	20
Oost	825	148	18
West	770	125	16
Noord	640	93	15
Nieuw-West	946	100	11
Zuidoost	505	33	7
totaal	4.720	716	15

Van de ouders hebben 278 ouders een ouder kind dat al op een basisschool in Amsterdam zit. Op basis van de gemeentelijke basisadministratie (GBA) is een schatting gemaakt van het aantal kinderen met een ouder broertje of zusje en kinderen die enig kind zijn of de oudste thuis. Op basis hiervan is de respons berekend van deze twee groepen. De respons onder kinderen die het oudste kind zijn thuis, de groep die de hele vragenlijst heeft ingevuld, is 18%. Onder kinderen met een ouder broertje of zusje, die slechts één vraag hoefden in te vullen, is de respons met 12% lager.

Tabel I.2 Respons naar oudste kind of kind met ouder broertje/zusje op zelfde school

	oudste kind	met ouder broertje/ zusje	totaal
respons	438	278	716
steekproef*	2.388	2.332	4.720
respons %	18	12	15

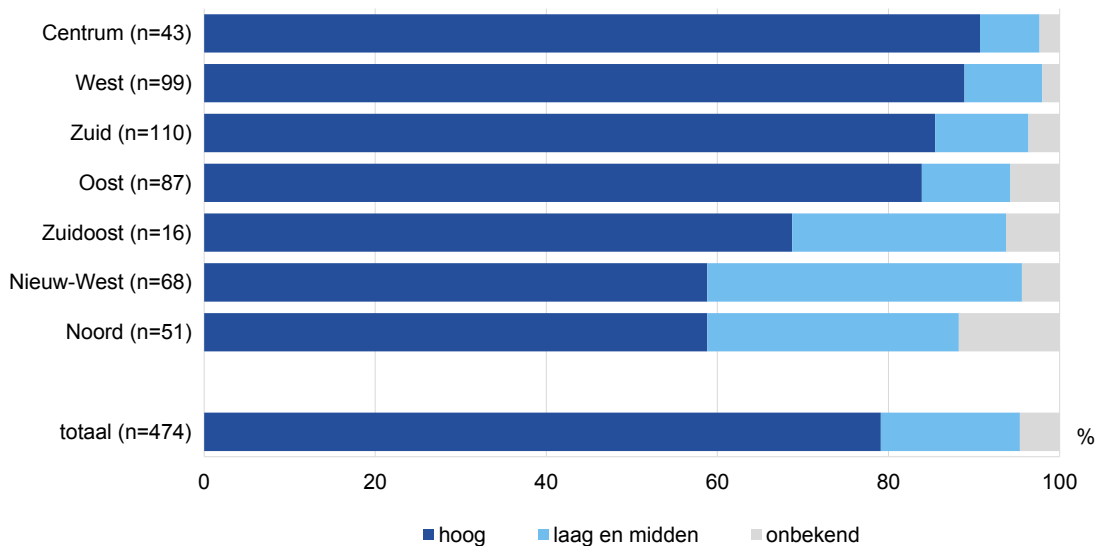
*Schatting obv GBA

Van de 278 met een ouder kind dat al op een basisschool in Amsterdam zit hebben 242 ouders hun kind aangemeld op dezelfde school als waar de oudere broer of zus naar school gaat. Deze 242 ouders hebben maar één vraag hoeven invullen. De overige ouders, 474 in totaal, hebben de hele vragenlijst ingevuld.

Het grootste deel van de 474 ouders (79%) is hoogopgeleid en 16% is laag of middelbaar opgeleid. Van de overige 5% is niet bekend wat het opleidingsniveau is. Het aandeel hoogopgeleiden in dit onderzoek ligt met 79% fors hoger dan gemiddeld in de stad: in Amsterdam als geheel is 39% van de potentiële beroepsbevolking³ hoogopgeleid.

In Noord (59%), Nieuw-West (59%) en Zuidoost (69%) hebben minder hoogopgeleiden meegedaan aan het onderzoek dan in Centrum (91%), West (89%), Zuid (85%) en Oost (84), maar in alle stadsdelen ligt het aandeel hoogopgeleiden boven het stedelijk gemiddelde.

Figuur I.3 Opleidingsniveau respondenten naar stadsdeel (procenten)

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 gaat in op het kiezen van een school en de plaatsing. In hoofdstuk 2 bespreken we de tevredenheid over het nieuwe beleid. In hoofdstuk 3 gaat het om de vraag hoe duidelijk de

³ Bevolking van 15-74 jaar, cijfers uit 2012 (bron: CBS/bewerking OIS)

ouders het beleid vinden en hoe zij de informatievoorziening beoordelen. In hoofdstuk 4 gaan we in op de vraag wat een school aantrekkelijk maakt voor ouders.

Tot slot gaat het in hoofdstuk 5 om de ouders van kinderen die tijdens de huidige plaatsingsronde op dezelfde school zijn geplaatst als hun oudere broer of zus. Deze ouders is gevraagd of ze een mening hebben over het oude of nieuwe toelatingsbeleid.

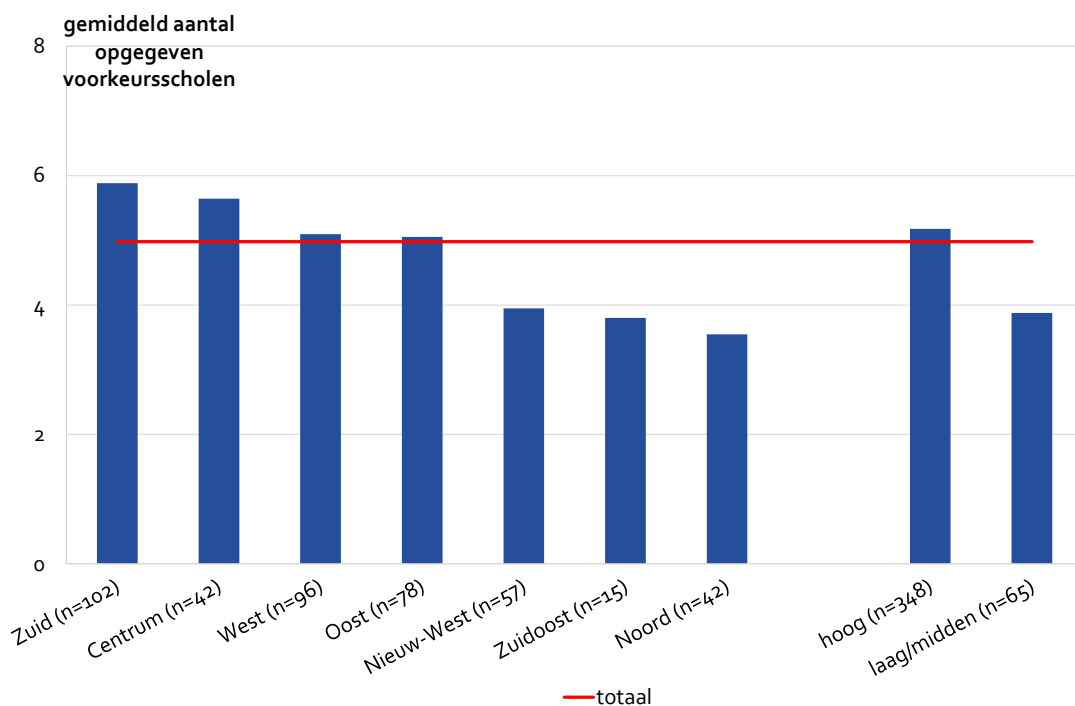
1 Kiezen en plaatsing

In dit eerste hoofdstuk wordt ingegaan op het kiezen van een school (hoeveel keuzes hebben de ouders opgegeven? en wordt er door hen strategisch gekozen?) en de plaatsing van de kinderen (op welke scholen zijn de kinderen geplaatst en zijn de ouders hier tevreden over?).

1.1 Gemiddeld vijf scholen opgegeven

In het nieuwe systeem kunnen ouders meerdere voorkeurscholen opgeven, er wordt aangemoedigd om er minimaal vijf op te geven. Uit de enquête blijkt dat ouders gemiddeld vijf voorkeurscholen hebben opgegeven (zie figuur 1.1). In Zuid (5,9) en Centrum (5,6) hebben de ouders gemiddeld meer voorkeurscholen opgegeven dan in Noord (3,5), Zuidoost (3,8) en Nieuw-West (3,9). Ouders met een laag of middelbaar opleidingsniveau hebben gemiddeld minder voorkeurscholen dan gemiddeld opgegeven (3,9).

Figuur 1.1 Aantal opgegeven voorkeurscholen (aantallen)

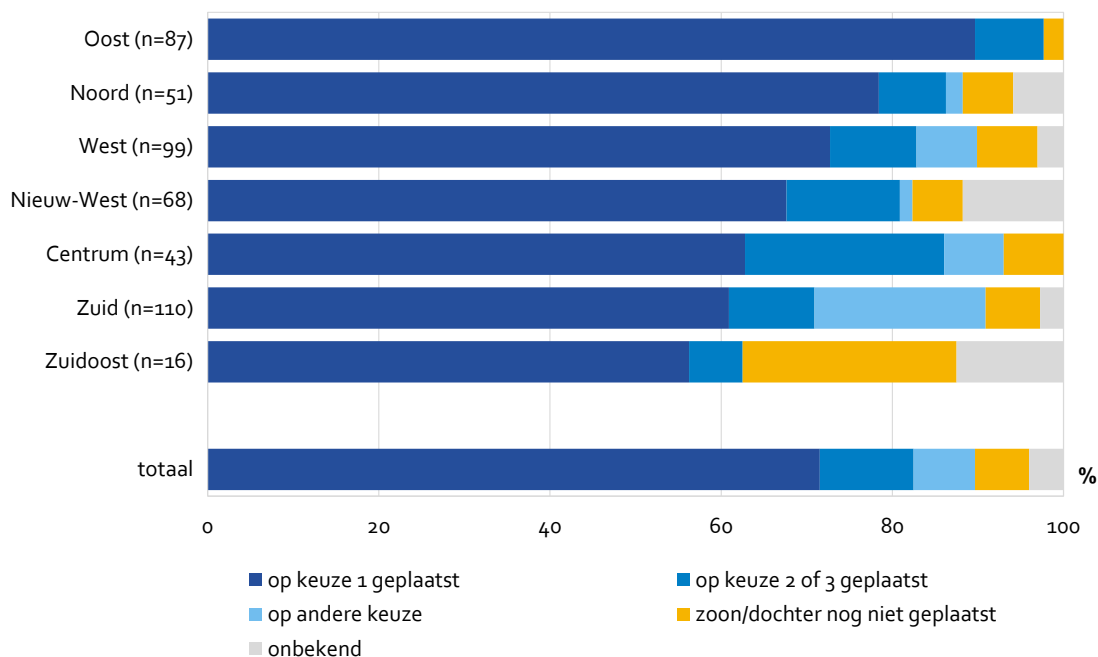
1.2 Kinderen uit Zuid en Centrum minder vaak op eerste voorkeur geplaatst

De kinderen van zeven op de tien ouders (72%)⁴ die hebben meegedaan aan de evaluatie zijn geplaatst op de eerste keuze, 11% op de tweede of derde keuze en 7% op een andere keuze (zie figuur 1.2). Zes procent is nog niet geplaatst. Uit de eerste analyses van het BBO van de plaatsing bleek dat 89% van de aangemelde kinderen op de eerste voorkeur zijn geplaatst. Aan deze evaluatie deden dus meer ouders mee van kinderen die niet op de eerste voorkeur zijn geplaatst.

In Oost en Noord zijn meer kinderen dan gemiddeld op de school van hun eerste keuze geplaatst (90% en 78%), en in Zuid en Centrum minder (61% en 63%). In Zuidoost is een groot deel nog niet geplaatst (25%), maar dit betreft een kleine groep respondenten. De situatie in Zuidoost is anders dan de situatie in de andere stadsdelen omdat in dit stadsdeel sprake is van plaatsingsgarantie. De resultaten van Zuidoost moeten dan ook in deze context worden geplaatst.

Daarnaast zijn er elf scholen (eenpitters) die niet meedoen met het stedelijk toelatingsbeleid, deze scholen bevinden zich op één na allemaal in stadsdeel Zuid. Bij dit onderzoek is 1% van de respondenten geplaatst op zo een eenpitterschool.

Figuur 1.2 Plaatsing naar stadsdeel (procenten)

⁴ Als we ervanuit gaan dat alle 242 kinderen met een oudere broer of zus op dezelfde school ook op de school van eerste voorkeur zijn geplaatst, dan komt dit percentage op 81% uit.

1.3 Bijna acht van de tien ouders tevreden over plaatsing

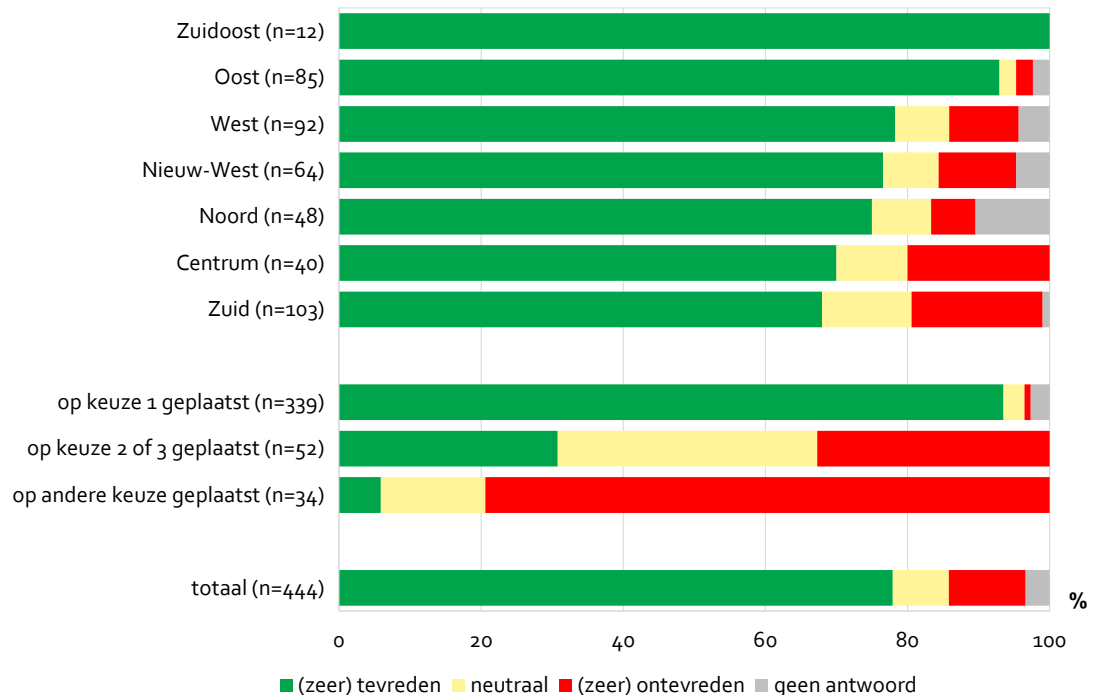
Bijna acht van de tien ouders zijn tevreden over de plaatsing van hun kind (78%) en 11% is ontevreden (zie figuur 1.3). Ouders van een kind dat op de school van eerste voorkeur is geplaatst zijn vaker tevreden over de plaatsing dan ouders met een kind dat niet op de eerste voorkeur is geplaatst: 94% ten opzichte van 31% van de ouders met een kind dat op de tweede of derde keuze is geplaatst en 6% van de ouders met een kind dat op een andere keuze is geplaatst.

"Wij vinden de afstand van woonadres te groot terwijl er maar liefst 3 scholen op loopafstand zijn. Hoewel de school vast leuk en goed is hebben wij een vervelend gevoel aan deze loting overgehouden."

Daarnaast zien we een verschil tussen stadsdelen. In Zuidoost zijn alle ouders tevreden over de plaatsing, terwijl ouders in Centrum en Zuid minder tevreden zijn (respectievelijk 70% en 68%).

Ontevreden ouders geven vooral aan dat de langere reistijd naar school hen een doorn in het oog is.

Figuur 1.3 Tevredenheid ouders over plaatsing kind op basisschool (procenten)

1.4 Strategisch kiezen: vooral in Noord, West en Zuid

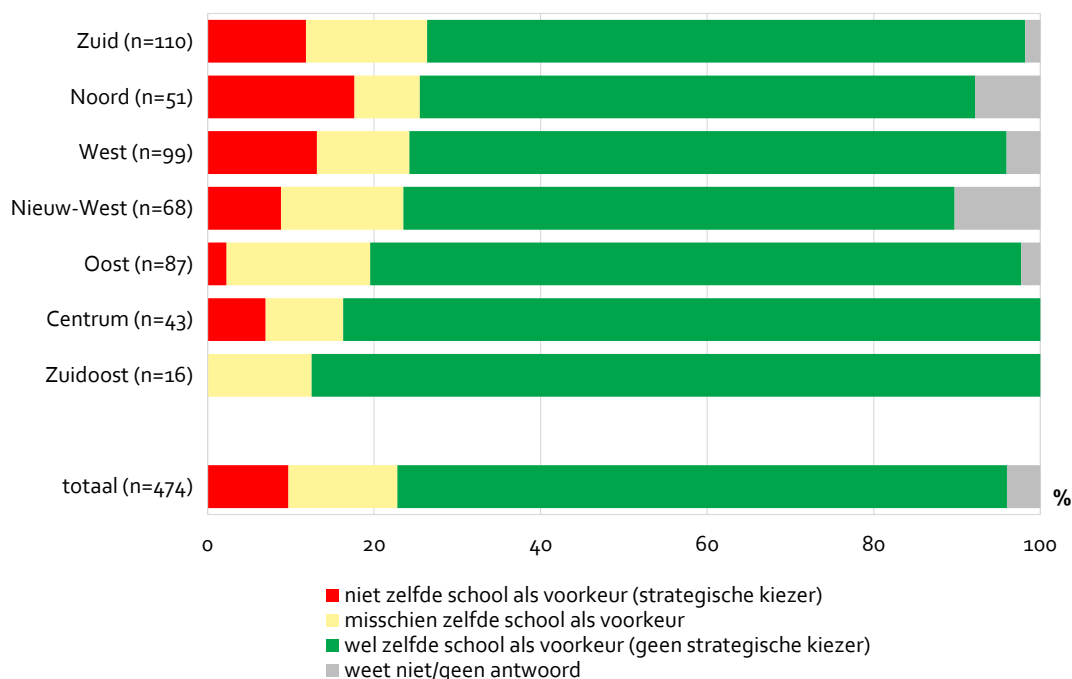
Als er op alle scholen voldoende plek zou zijn dan zou bijna drie kwart van de ouders (73%) dezelfde school/scholen op 1 en/of 2 hebben gezet (zie figuur 1.4). Deze ouders hebben dus niet strategisch gekozen. Tien procent van de ouders geeft aan dat zij in dat geval zeker een andere school op 1 of 2 zouden hebben gezet en 13% zou dit misschien hebben gedaan. In de stadsdelen Noord, West en Zuid heeft een groter deel van de ouders strategisch gekozen. Ouders die strategisch hebben gekozen deden dit omdat ze op de school van eerste keuze geen voorrang hadden, omdat ze hadden gehoord dat er weinig tot geen plekken meer op de voorkeurscholen waren of omdat de school van eerste keuze een eenpitter was. Een laatste argument voor strategisch kiezen betreft de school die op de tweede plaats werd gezet. Hier vermeden sommige ouders scholen waarvan ze verwachtten dat er geloot zou worden en er in de tweede ronde geen plek meer zou zijn.

"De voorkeursschool viel buiten het voorrangsgedebied en is een gewilde school, dus weinig kans op plaatsing. Niet duidelijk of je dan direct geplaatst zou worden op de tweede keus als er geen plek zou zijn."

"We wilden de school niet op 1 zetten en we wisten bijna zeker dat we als we hem op 2 hadden staan er toch geen kans was dat we in tweede instantie daarop terecht komen."

Van de ouders die strategisch hebben gekozen is een groter deel van de kinderen op de school van eerste voorkeur geplaatst: namelijk 83% van de ouders die zeker een andere school op keuze 1/2 zouden hebben gezet, ten opzichte van 69% die zeker dezelfde school op keuze 1/2 zouden hebben gezet. De strategische keuze heeft blijkbaar wel (een deel van) deze ouders geholpen.

Figuur 1.4 Zelfde school op 1 en/of 2 als op alle scholen voldoende plek (procenten)

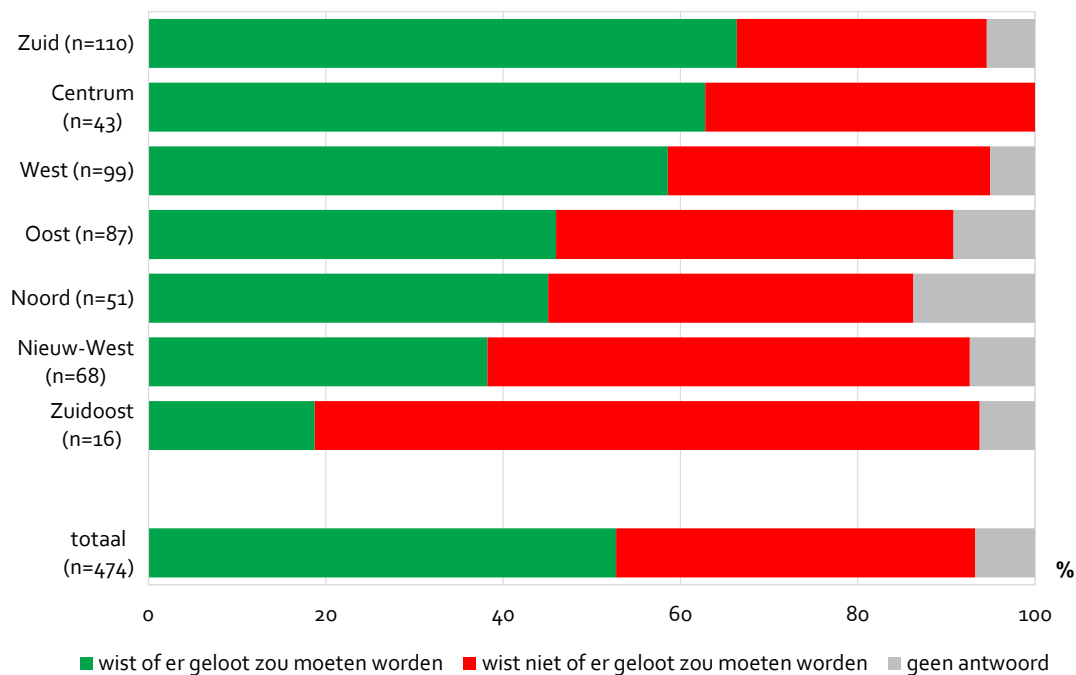

Ruim de helft van de ouders (53%) wist bij aanmelding dat er op de voorkeurschool geloot zou moeten worden, terwijl 41% dit niet wist (zie figuur 1.5). In Zuid (66%) en Centrum (63%) wisten meer ouders of er geloot zou moeten worden, terwijl dit bij ouders in Zuidoost (19%) en Nieuw-West (38%) minder bekend was.

Daarnaast wist van de strategische kiezers een groter deel of er geloot zou moeten worden: 85% van de ouders die strategisch hebben gekozen wist of er geloot zou moeten worden en 50% van de ouders die niet-strategisch hebben gekozen wist of er geloot zou moeten worden.

De overige 15% van de strategische kiezers wist niet of er geloot zou moeten worden. Redenen voor hen om een andere school te kiezen dan de werkelijke eerste keus was bijvoorbeeld dat ze bij een school in de buurt voorrang zouden krijgen, of dat hun eerste keus een van de elf scholen was die niet meedoen aan het stedelijk toelatingsbeleid.

Figuur 1.5 Bekend of er op voorkeurschool/scholen geloot zou moeten worden (procenten)

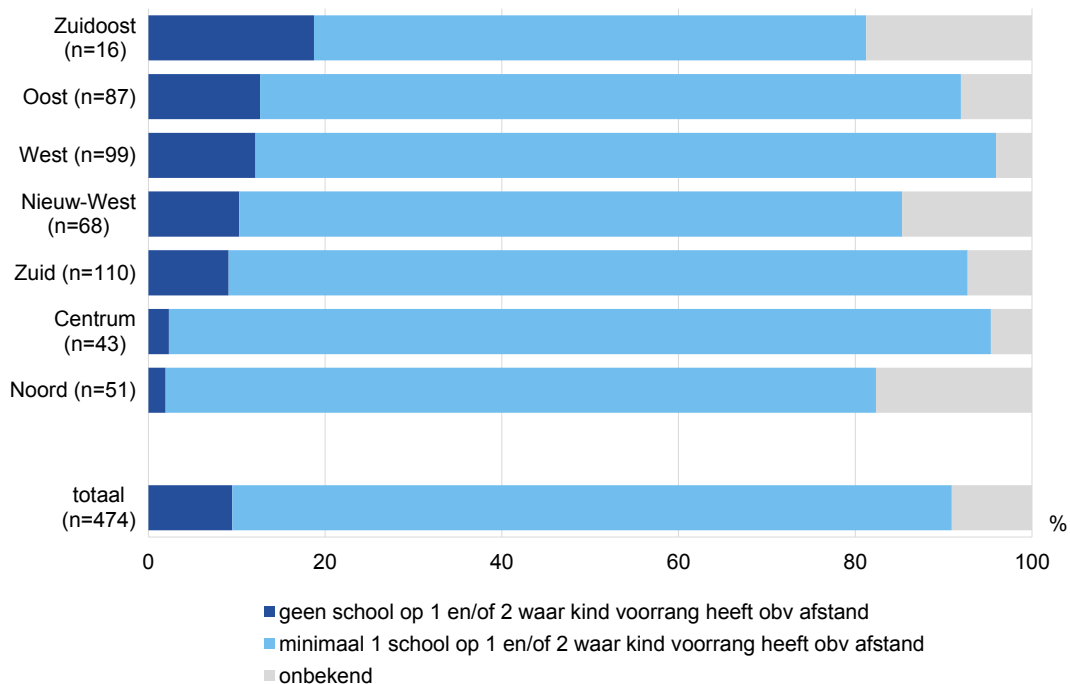

1.5 Tweederde van kinderen is geplaatst op school binnen voorrangsg gebied

Een kanttekening die werd gemaakt bij de invoering van dit nieuwe beleid is dat het voor ouders minder goed mogelijk zou zijn een school buiten het voorrangsg gebied te kiezen. Met de huidige data kunnen we een eerste indruk geven van hoeveel ouders ervoor kiezen buiten de buurt naar school te gaan. De ruime meerderheid, acht op de tien ouders (81%) hebben een school op de eerste en/of tweede plaats gezet waar ze voorrang zouden krijgen op basis van de afstand tussen thuis en school. Negen procent heeft echter een school op de eerste en/of tweede keuze gezet die niet binnen dit voorrangsg gebied valt en kiest dus bewust voor een school waar ze geen voorrang hebben op basis van loopafstand. Een vijfde van deze ouders (dus in totaal negen

ouders) heeft een school op de eerste en/of tweede keuze gezet die niet meedoet aan het stedelijk beleid, de eenpitters, dit zijn voornamelijk de ouders in Zuid. In Zuidoost hebben meer ouders een school op de eerste en/of tweede keuze gezet die niet binnen dit voorrangsgedebied valt (19%), terwijl dit aandeel in Noord en Centrum met 2% lager ligt (zie figuur 1.6).

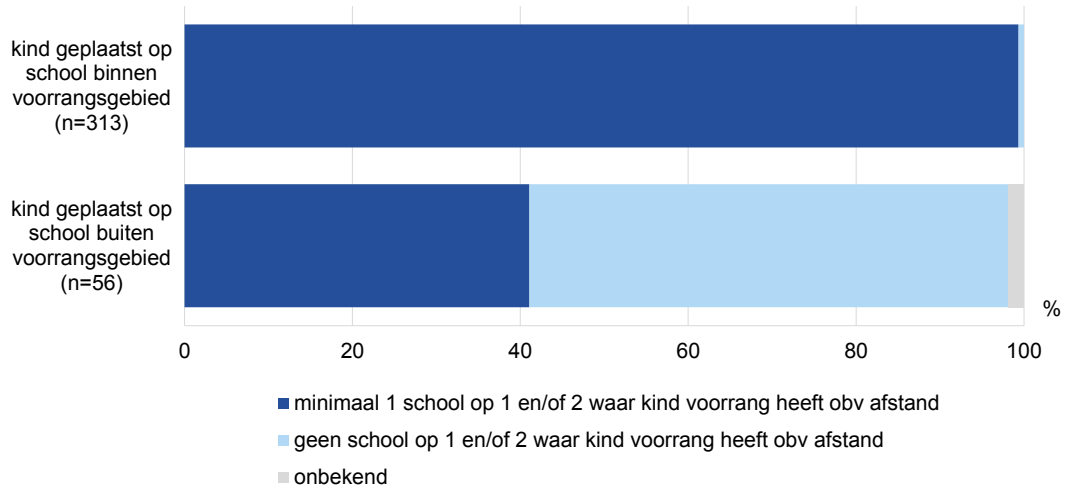
Figuur 1.6 School op keuze 1 en/of 2 binnen of buiten voorrangsgedebied, naar stadsdeel (procenten)

Bij de uiteindelijke plaatsing is te zien dat tweederde van de ouders (66%) een kind heeft dat is geplaatst op een school waar hij/zij voorrang had op basis van de afstand tussen thuis en de school. Twaalf procent is geplaatst op een school die niet binnen het voorrangsgedebied staat. Daarnaast is 6% van de kinderen nog niet geplaatst en 15% van de ouders heeft niet ingevuld op welke school zijn/haar kind is geplaatst.

Ouders waarvan het kind is geplaatst op een school binnen het voorrangsgedebied hebben bijna altijd (99%) een school op keuze 1 en/of 2 gezet die binnen het voorrangsgedebied valt (zie figuur 1.7). Ruim de helft van de ouders waarvan het kind is geplaatst op een school buiten het voorrangsgedebied heeft hier bewust voor gekozen door een school op keuze 1 en/of 2 te zetten die buiten het voorrangsgedebied valt (57%). Eenenvetig procent had echter (ook) een school binnen het voorrangsgedebied opgegeven. Ongeveer de helft van deze ouders had een school buiten het voorrangsgedebied op keuze 1 en een school binnen het voorrangsgedebied op keuze 2 en deze kinderen zijn bijna allemaal geplaatst op de school van eerste keuze. De andere helft van deze kinderen (dus in totaal twaalf kinderen) is (waarschijnlijk vanwege uitloting) niet geplaatst op een school binnen het voorrangsgedebied.

Figuur 1.7 Plaatsing kind binnen of buiten voorrangsgedied naar school op keuze 1 en/of 2, n=474 (procenten)

Bij dit onderzoek naar de mening van de ouders over het stedelijk toelatingsbeleid is een eerste analyse gedaan van de keuze van scholen (eerste en tweede keuze) en de uiteindelijke plaatsing van de kinderen. Deze analyse is gedaan op basis van de informatie die de ouders hebben ingevuld, aangevuld met de voorrangsscholen per adres. Niet alle ouders hebben echter meegedaan aan dit onderzoek en van de ouders die hebben meegedaan heeft niet iedereen alle vragen ingevuld. Op basis van het registratiebestand zouden analyses van keuze en plaatsing grondiger kunnen worden uitgevoerd. We kunnen dan onder andere de volgende vragen onderzoeken:

- Hoeveel ouders bewust kiezen voor een school buiten hun voorrangsgedied en hoe succesvol deze keuze uitpakt;
- Welke buurten aantrekkelijk zijn voor ouders die willen dat hun kind buiten hun eigen buurt naar school gaat;
- In welke buurten ouders wonen die kiezen voor een school buiten de buurt;
- In welke buurten ouders wonen die vaak wel/niet op de eerste plek terecht komen.

2 Oordeel over nieuw beleid

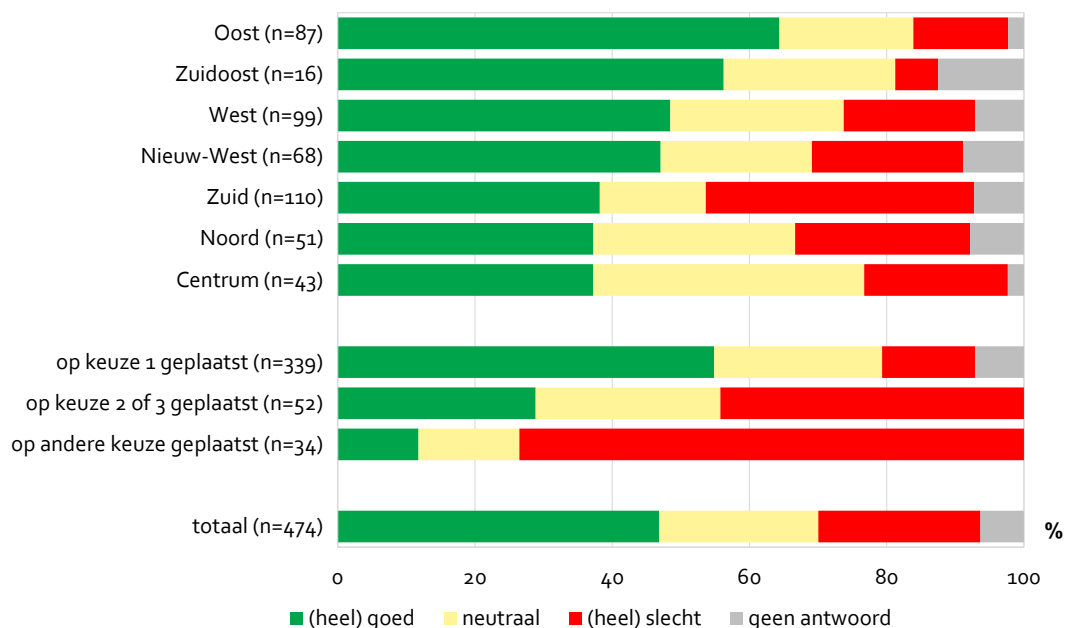
In dit hoofdstuk gaan we in op de tevredenheid over het nieuwe beleid. Wat vinden de ouders van het nieuwe beleid? En wat vinden zij ervan dat een deel van de scholen niet meedoet?

2.1 Bijna de helft positief over nieuw toelatingsbeleid

Bijna de helft van de ouders is positief (47%) en een kwart is negatief (24%) over het nieuwe toelatingsbeleid (zie figuur 2.1). Dit oordeel hangt samen met de persoonlijke ervaring van de ouder, namelijk of hun kind is geplaatst op de school van eerste voorkeur of niet. Ouders met een kind dat op de school van eerste voorkeur is geplaatst zijn vaker positief over het nieuwe toelatingsbeleid dan ouders met een kind dat op een andere school is geplaatst: 55% versus 29% van de ouders met een kind dat op de tweede of derde keuze is geplaatst en 12% van de ouders met een kind dat op een andere keuze is geplaatst. De invloed van deze persoonlijke ervaring is zichtbaar bij alle onderwerpen die hierna besproken worden.

Naast persoonlijke ervaringen zien we een verschil naar stadsdeel. In Oost zijn de ouders het vaakst positief (64%) over het nieuwe beleid, terwijl ouders in Zuid het vaakst negatief zijn (39%). De stadsdelen waar de ouders meer tevreden zijn over het toelatingsbeleid zijn ook de stadsdelen waar meer ouders tevreden zijn over de plaatsing van hun kind.

Figuur 2.1 Mening van ouders over nieuwe toelatingsbeleid, naar stadsdeel en plaatsing (procenten)

Ouders die positief zijn over het nieuwe beleid noemen daarvoor verschillende redenen. Ten eerste vindt men het beleid eerlijk en transparant. Ook is men blij dat er niet op verschillende scholen ingeschreven moet worden, er niet meerdere wachtlijsten zijn en zo een periode vol stress en spanning (een beetje) kan worden vermeden. Hiernaast vindt men de communicatie duidelijk en het systeem overzichtelijk. Ook wordt regelmatig genoemd dat men het goed vindt dat je voorrang krijgt in de buurt en zo makkelijker in de buurt naar school kan. Als laatste wordt het uitgaan van de loopafstand in plaats van de postcode als positief genoemd. Verschillende toelichtingen die zijn gegeven:

"Toch redelijke vrije schoolkeuze, binnen het ook praktisch haalbare kader. Inzet dat kind in de eigen wijk naar school gaat is goed. Hopelijk leidt het ook tot meer gemixte scholen."

"Positief: eerlijk, transparant, helpt om in de buurt op een school te komen, geen stress met inschrijven bij geboorte."

"Ik vind het goed, maar ik heb dan ook het 'geluk' dat er enkele scholen in mijn buurt zijn die mij aanspreken."

"Ik vind het een goede eerste stap om eerst eens zicht te krijgen op het aanmeldgedrag. Ik ben voor gemengde scholen en hier in Noord is dat hard nodig."

"Fijn dat er een vaste periode is waarin men moet inschrijven. Voelt heel eerlijk. Niet wie het eerst ingeschreven is maakt de meeste kans."

"Ik sta achter de gedachte dat een school een afspiegeling moet zijn van de wijk. Echter, voorheen was het in West drie voorkeurscholen. Dat vind ik wat realistischer dan 10 "voorkeur" scholen aan te geven. Alsof je echt 10 voorkeuren hebt. Ik vind drie tot vijf passender."

"Goed dat er meerdere keuzes zijn en dat de loopafstand belangrijk is."

"Één loket, met één beleid, in plaats van alle verschillende regeltjes van allerlei scholen."

"Als een ouder op tijd bewust een keuze maakt, voor bijvoorbeeld een voorschool dan is er gegarandeerd een plek. Dit is bij ons het geval. Ik vind dat kinderen in hun eigen buurt op school moeten. Goed voor contacten en een vertrouwde leefomgeving."

Door ouders die het nieuwe toelatingssysteem (heel) slecht vinden worden vijf argumenten veel genoemd. De eerste is dat er met het huidige systeem geen vrijheid van schoolkeuze is, dat men het idee heeft geen 'controle' te hebben over de schoolkeuze van hun kind. Ten tweede noemen de ouders (voornamelijk uit Zuid) het slecht en onduidelijk dat er elf scholen niet meedoen met het beleid en dat daardoor het hele systeem en de informatievoorziening onduidelijk werd. Ten derde vinden ouders het onduidelijk wat er gebeurt als hun kind wordt uitgeloot voor alle scholen op de voorkeurslijst. Een meer algemeen argument is dat de informatievoorziening onduidelijk

was. Als laatste noemen meerdere ouders het vreemd en onrechtvaardig dat hun kind kan worden uitgeloot op een school 'om de hoek'. Voorbeelden van gegeven antwoorden zijn:

"Mijn kind is uitgeloot op alle scholen, ze heeft zich op 6 scholen in haar voorkeursgebied aangemeld maar kan hier uiteindelijk nergens in de buurt terecht. Schandalig systeem. Ook de intransparantie van het loting systeem (loot je nou wel of niet mee op scholen van je 2e t/m 6e voorkeur) helpt niet mee."

"Ik vind het beleid goed en positief dat mijn kind bij meer scholen terecht kan. Daarnaast zorgt het voor transparantie. Toch heb ik slecht ingevuld omdat het beleid scholen teveel generaliseert. Als je als ouder een voorkeur hebt voor een onderwijsvorm ben je in dit nieuwe beleid afhankelijk van waar je woont of je hier terecht kunt. Dit vind ik slecht en de voorrangsscholen zouden niet alleen afhankelijk moeten zijn van afstand maar ook van onderwijsvorm."

"1 van de voorrangsregels is de postcode maar in de praktijk merken ouders hier niet veel van. Er zijn ouders uitgeloot die dichterbij school wonen dan ik. Dit geeft een gevoel van frustratie en onmacht. Wat zou helpen is openheid na de loting om te laten zien hoe de loting heeft uitgepakt. Het voelt nu zeer willekeurig en oneerlijk waarbij je kind in een soort zwarte doos gaat en niemand weet wat er wordt uitgetoverd."

2.2 Vier op de tien ouders vinden het niet goed dat er elf scholen niet meedoen

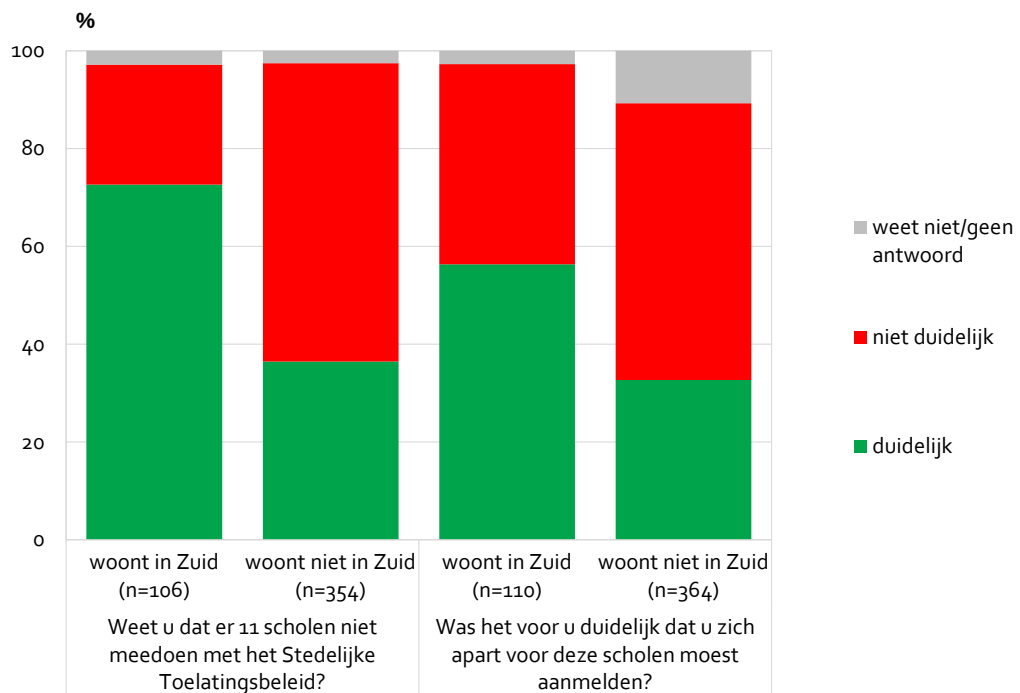
Zoals gezegd vinden vooral ouders uit Zuid het een negatief punt en onduidelijk dat er elf scholen (eenpitters) zijn die niet meedoen met het beleid (deze scholen bevinden zich op één na allemaal in stadsdeel Zuid).

Dit komt ook naar voren bij een directe vraag over dit onderwerp. Voor ouders in Zuid was het vaker duidelijk dan voor de andere ouders dat er elf scholen niet meedoen met het beleid (73% versus 36%) en dat men zich voor deze scholen apart moest aanmelden (56% versus 33%). Desondanks blijft er ook een groep in Zuid waarvoor dit niet duidelijk was: voor 25% van de ouders in Zuid was het niet duidelijk dat er elf scholen niet meedoen, en voor 41% was het niet duidelijk dat men zich apart voor deze scholen moest aanmelden (zie figuur 2.2).

"We didn't get into any of our preferred schools in our area. The sudden split to central system and 'eenpitterschools' was not communicated properly and therefore we did not have many schools to apply for in the central system."

"Er bleken ineens 'eenpitterscholen' te bestaan (niet gecommuniceerd door gemeente aan ouders) die niet meedoen met het stedelijk beleid. Daardoor ontstaan er toch weer de gevreesde 'spookwachlijsten' tot ergernis van scholen en grote irritatie van ouders."

Figuur 2.2 Bekendheid met en duidelijkheid over aanmelding bij elf scholen buiten beleid (procenten)

Ruim vier op de tien ouders (43%) vinden het niet goed dat een deel van de scholen niet meedoet aan het stedelijk toelatingsbeleid en 17% vindt dat wel goed. Een vrij groot deel (39%) heeft hier geen mening over. Van de ouders in Zuid is een groter deel het er niet mee eens dat deze scholen niet meedoen dan in de rest van de stad (50% versus 41%).

3 Duidelijkheid beleid en informatievoorziening

In dit hoofdstuk wordt besproken in hoeverre de voorrangsregels bekend zijn bij de ouders en hoe zij de informatievoorziening over het nieuwe beleid beoordelen (hebben de ouders van tevoren informatie ontvangen en was dit deze informatie op tijd/voldoende?).

3.1 Bij 86% voorrangsregel op basis van loopafstand bekend

Bij het grootste deel van de ouders (86%) was bekend dat men voorrang had op bepaalde basisscholen op basis van loopafstand tussen de school en het woonadres, bij 11% van de ouders was dit niet bekend. Bij een groot deel van de ouders in Centrum (98%) en Zuid (91%) was dit bekend, terwijl dit onder ouders in Noord (75%) en Nieuw-West (78%) minder vaak bekend was. Daarnaast zien we een verschil bij een verdeling naar opleidingsniveau. Ouders met een hoog opleidingsniveau (90%) zijn vaker bekend met de voorrangsregel dan ouders met een middelbaar of laag opleidingsniveau (70%).

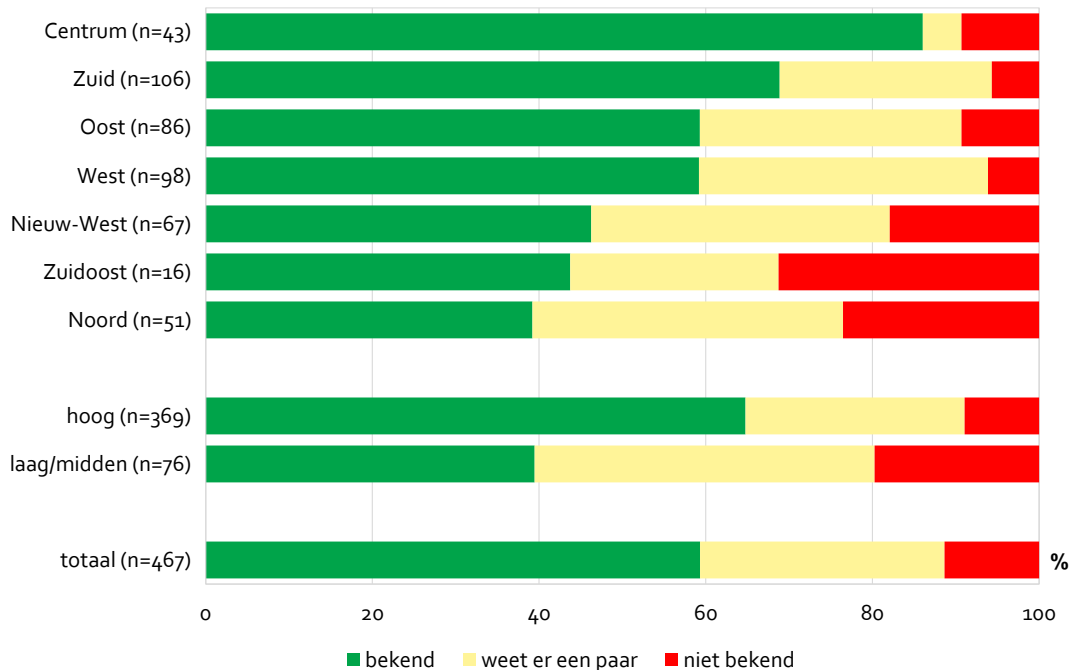
Bij zes van de tien ouders (58%) is ook bekend welke acht scholen hun voorrangsscholen zijn en 29% van de ouders weet er een paar (zie figuur 3.1). De bekendheid met de acht scholen verschilt sterk per stadsdeel. In Centrum is een groot deel (86%) bekend met de acht scholen, terwijl van de ouders in Noord 39% weet welke scholen dit zijn.

"Eerlijker dat het nu om directe afstand van de school tot huis gaat."

"Goed dat postcodes er niet meer toe doen, stimuleren van buurtkinderen vind ik goed."

"In dit systeem zou het kunnen voorkomen dat je door middel van loting terecht komt op een school ca. 3km van huis i.p.v. 150 meter."

Figuur 3.1 Bekendheid met acht voorrangsscholen (procenten)

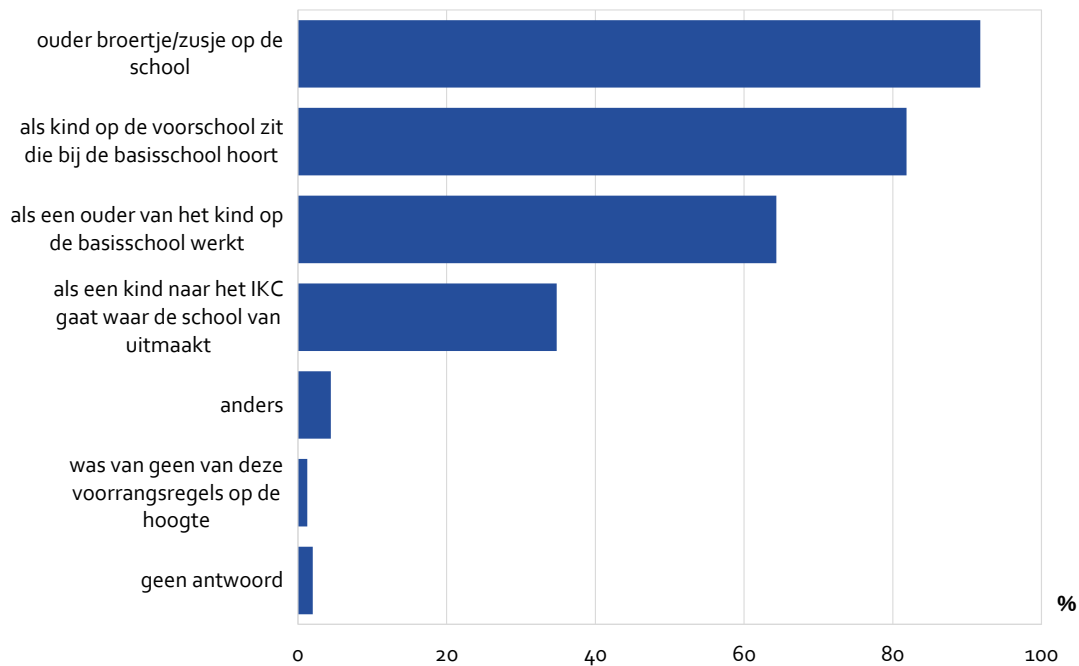
De meeste ouders zijn bekend met (een deel) van de overige voorrangsscholen: slechts 1% is van geen van de overige voorrangsscholen op de hoogte (zie figuur 3.2). De regel dat een kind voorrang krijgt als er een ouder broertje of zusje op de school zit, is het bekendst (92% van de ouders kent deze regel), gevolgd door de regel dat een kind voorrang krijgt als hij/zij naar de voorschool gaat (82%). Minder bekend is de regel dat een kind voorrang krijgt als een ouder van hem/haar op de basisschool werkt (64%) en het minst bekend is de regel dat een kind voorrang krijgt als hij/zij naar het Integraal Kindcentrum (IKC) gaat (35%) waar de school onderdeel van is.

Ouders die hebben aangegeven nog andere voorrangsscholen te kennen noemen bijvoorbeeld dat er bij de regel dat een kind voorrang krijgt als hij/zij op de voorschool zit die bij de basisschool hoort sprake moet zijn van een indicatie en van een minimum aantal dagdelen op de voorschool. Daarnaast wordt genoemd dat er bij bepaalde scholen met een specifieke geloofsovertuiging voorrang geldt, bij een ouderinitiatief en voorrang als kinderen al een schriftelijke toezegging hadden van toelating bij een school.

"Kinderen die al een schriftelijke toezegging hadden kunnen hun plek opeisen. Hierin is BBO niet open geweest, behalve in een niet online gepubliceerde nieuwsbrief op 27 januari 2015."

"Voorschool heeft voorwaarden die we pas op het laatste moment wisten."

Figuur 3.2 Bekend met andere voorrangsregels, n=474 (procenten)

3.2 Voor 61% van de ouders duidelijk hoe plaatsing verloopt

Voor zes van de tien ouders (61%) was het (heel) duidelijk hoe wordt bepaald op welke basisschool een kind wordt geplaatst en voor een vijfde van de ouders (21%) was dit (heel) onduidelijk. Voor hoogopgeleide ouders blijkt het vaker onduidelijk te zijn hoe de plaatsing precies plaatsvindt (zie figuur 3.3). Dit is ook terug te zien bij een indeling naar stadsdeel. In de stadsdelen waar minder hoogopgeleiden mee hebben gedaan aan het onderzoek is het voor meer ouders duidelijk hoe wordt bepaald op welke basisschool een kind wordt geplaatst.

De ouders van kinderen die op de school van eerste keuze zijn geplaatst geven vaker aan dat het duidelijk is hoe wordt bepaald op welke basisschool een kind wordt geplaatst, dan de ouders waarvan het kind niet op de school van eerste keuze is geplaatst (65% versus 45%).

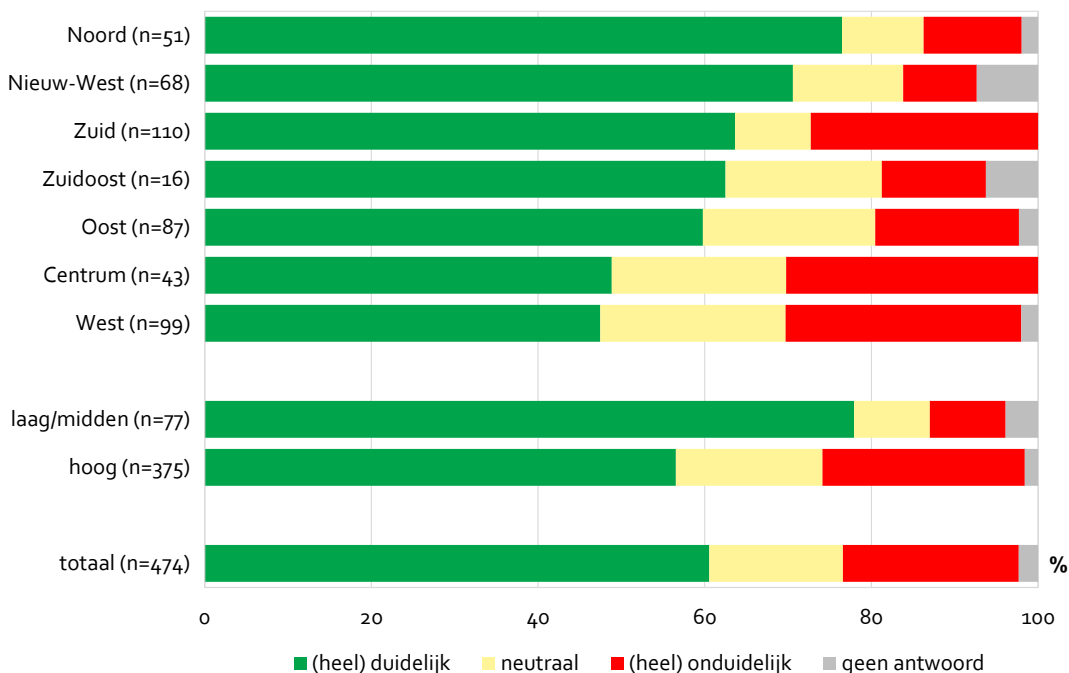
"Het algoritme waarmee bepaald wordt, met name hoe het met de tweede ronde loten gaat is niet bekend gemaakt, geen van de scholen die we bezocht hebben snapte het echt."

"Hoe verloopt de loting wanneer je niet voor 1e keus wordt geplaatst?"

Het is voor ouders vooral onduidelijk wat er gebeurt als het kind is uitgeloot op de school van eerste voorkeur: tellen dan voorrangsregels nog? En doe je dan nog mee met de gehele loting op de tweede school, of enkel als er dan nog plek is daar? Daarnaast wordt er regelmatig genoemd dat de informatie van scholen en de gemeente over hoe het loten werkt elkaar tegensprak. Als laatste zijn er vragen over het gebruikte algoritme, of de verhouding jongens/meisjes meetelt bij

de loting, het gebrek aan transparantie van beschikbare plekken en aanmeldingen per basisschool en of je meer kans hebt als je dichter bij een school woont.

Figuur 3.3 Duidelijkheid hoe wordt bepaald op welke basisschool een kind wordt geplaatst, n=474 (procenten)

Een meerderheid van de ouders (94%) heeft het aanmeldformulier bij de school van eerste voorkeur ingeleverd en 1% heeft het ergens anders ingeleverd. Dit zijn bijvoorbeeld ouders die hun kind op een school buiten Amsterdam hebben aangemeld, of ouders die hun kind hebben ingeschreven bij één van de eenpitters die niet meedoen met het stedelijk toelatingsbeleid.

"Doordat het formulier bij de school van 1e voorkeur moet worden ingeleverd lijkt het alsof zij toch invloed kunnen uitoefenen op de toewijzing."

3.3 Meerderheid heeft van tevoren informatie ontvangen

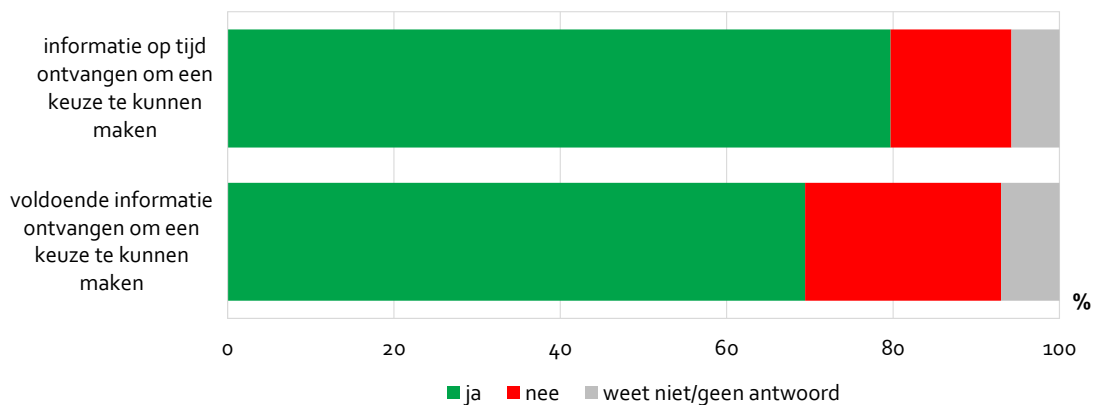
Een grote meerderheid van de ouders (84%) heeft naar eigen zeggen van tevoren informatie ontvangen over het toelatingsbeleid en 11% geeft aan geen informatie te hebben ontvangen. Van de ouders die informatie hebben ontvangen geven acht van de tien ouders aan de informatie op tijd ontvangen te hebben en zeven van de tien ouders hebben voldoende informatie ontvangen om een keuze te kunnen maken (zie figuur 3.4). Een kwart van de ouders (24%) is van mening onvoldoende informatie te hebben ontvangen en 15% geeft aan de informatie niet

"Het beleid is makkelijk en neemt niet zoveel van je tijd in beslag."

"Goede informatie online. Overzicht scholen in de buurt waardevol."

op tijd ontvangen te hebben om een keuze te kunnen maken.

Figuur 3.4 Informatievoorziening genoeg en op tijd, n=399 (procenten)

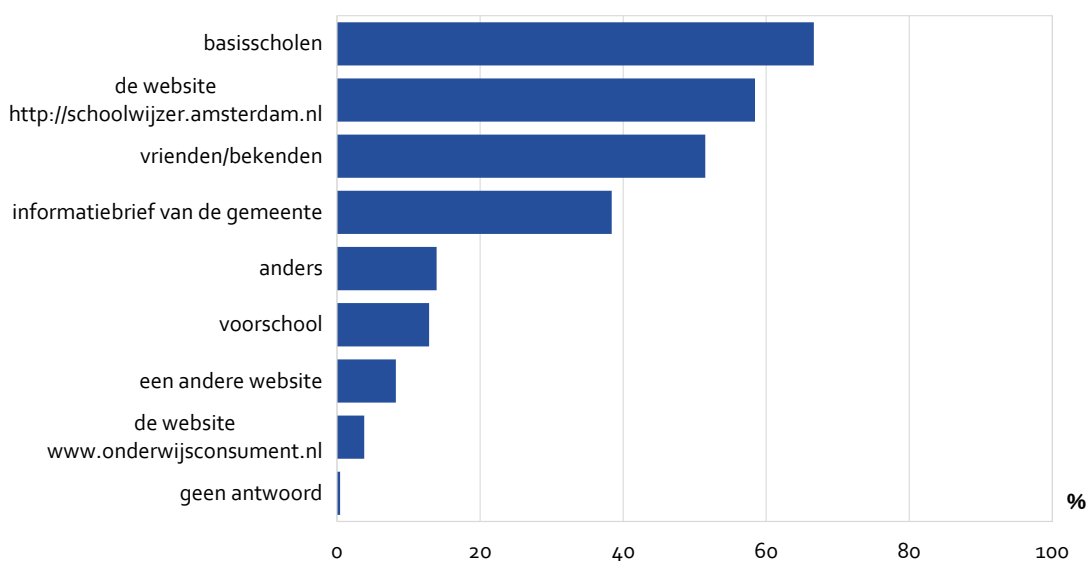

3.4 Basisscholen zijn belangrijkste bron van informatie

De belangrijkste bron van informatie over keuze en aanmelding bij een basisschool zijn voor de ouders de basisscholen, tweederde van de ouders (67%) noemt dit als bron (zie figuur 3.5). De tweede bron die wordt genoemd is de website 'schoolwijzer.amsterdam.nl' (58%) en de derde bron bestaat uit vrienden en bekenden (51%).

De basisscholen worden ook als bron genoemd waar de ouders het meest aan hadden (33%) en de website 'schoolwijzer.amsterdam.nl' wordt ook hierbij als tweede bron genoemd.

Figuur 3.5 Belang van verschillende informatiebronnen voor keuze en aanmelding bij een school, n=474 (procenten)

4 Wat maakt een school aantrekkelijk?

In dit hoofdstuk gaan we in op de vraag wat een school aantrekkelijk maakt voor ouders en in hoeverre zij menging van kinderen met verschillende culturele en sociaal economische achtergronden wenselijk vinden.

4.1 Buurtschool en sfeer op een school zijn het belangrijkste

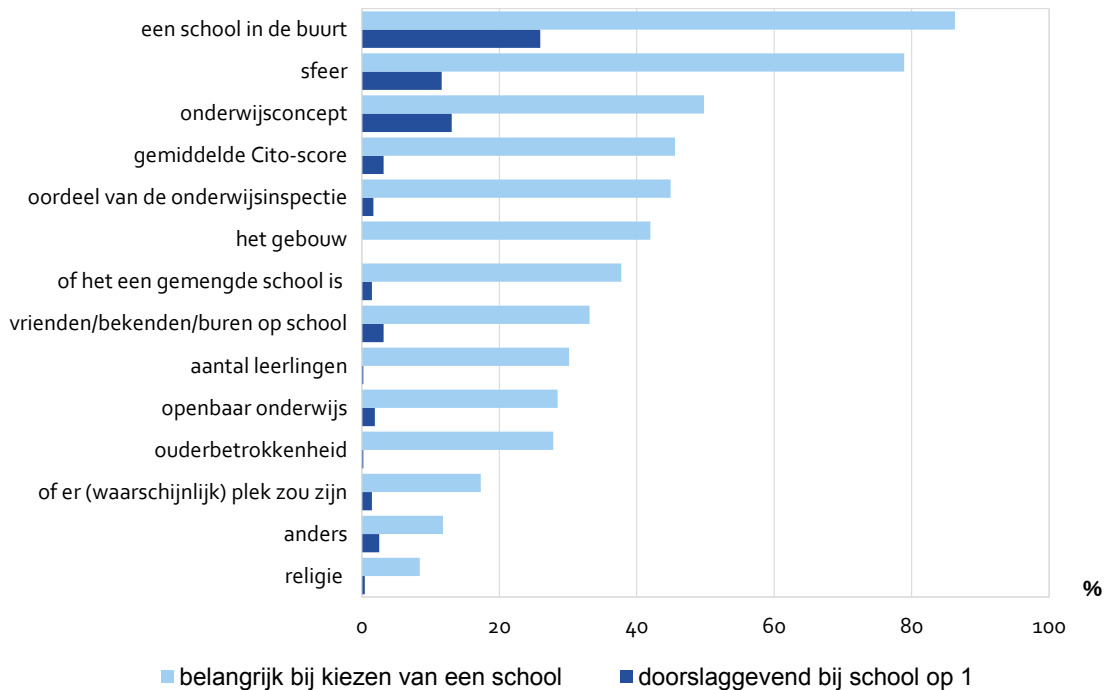
Het belangrijkste bij het kiezen van een school is dat het een school in de buurt is (86%) en dat de sfeer op een school goed is (79%). Vervolgens worden inhoudelijke en kwaliteitselementen genoemd van een school, zoals het onderwijsconcept (50%), de gemiddelde Cito-score (46%) en het oordeel van de onderwijsinspectie (45%). Minder belangrijk voor de ouders zijn religie (8%) en of er (waarschijnlijk) plek zou zijn op de school (17%).

Bij de school die de ouders als eerste keuze hadden, was het voor de meeste ouders vooral belangrijk dat het een school in de buurt is (26%). Vervolgens zijn het onderwijsconcept (13%) en de sfeer op de school (12%) voor ouders doorslaggevend geweest (zie figuur 4.1).

"Het is goed dat alle kinderen gelijke kans hebben om toegelaten te worden op een school in de buurt."

"Verbeter allereerst de kwaliteit van bepaalde scholen. Wij krijgen nu voorrang op scholen waar ik mijn kind echt niet op wil hebben."

Figuur 4.1 Belangrijke elementen bij het kiezen van een school en doorslaggevend bij school op eerste keuze, n=474 (procenten)

4.2 Ouders in Nieuw-West en Zuidoost willen meer menging dan andere ouders

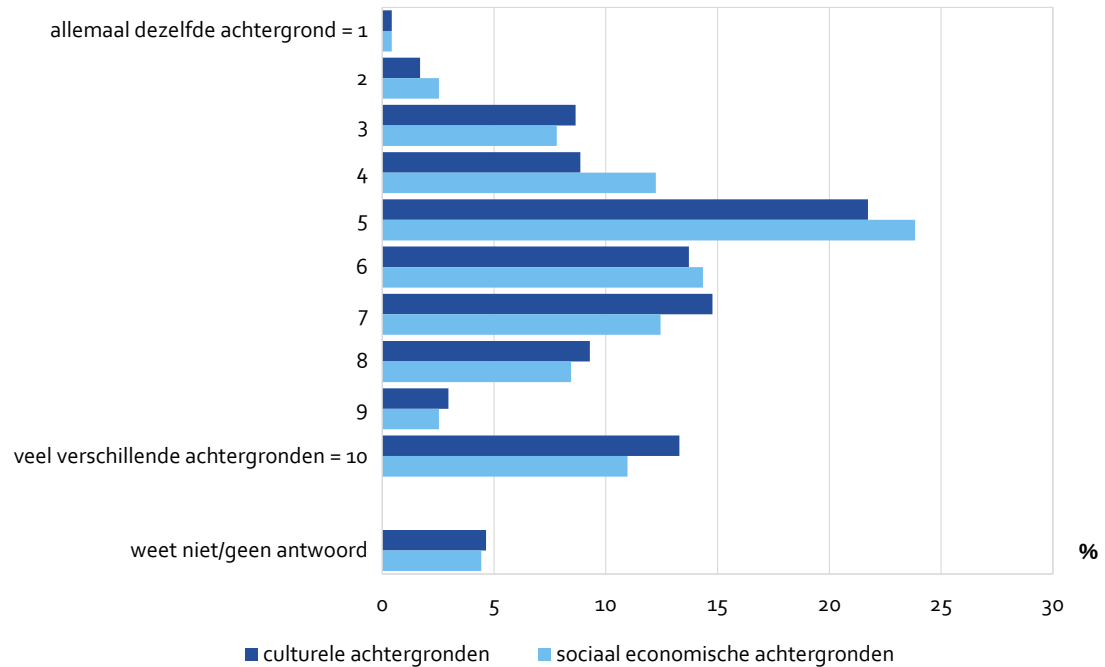
Naar aanleiding van vragen tijdens de gemeenteraadscommissie van 19 maart 2015 zijn twee vragen toegevoegd aan de vragenlijst over de gewenste mate van menging van kinderen van verschillende achtergronden op scholen.

Op een schaal van 1 (allemaal dezelfde achtergrond) tot 10 (veel verschillende achtergronden) noemen veel ouders 5 als ideale menging.

Zoals te zien is in figuur 4.2 wordt de minste mate van mening heel weinig genoemd, terwijl veel menging relatief vaak wordt genoemd: nog geen procent van de ouders noemt 1 (dus allemaal dezelfde achtergrond), terwijl 10 (veel verschillende achtergronden) door 13% van de ouders wordt genoemd als het gaat om culturele menging en 11% als het gaat om sociaal economische menging.

"Ik geloof in een mix van kinderen en niet in een scheiding tussen witte en zwarte scholen."

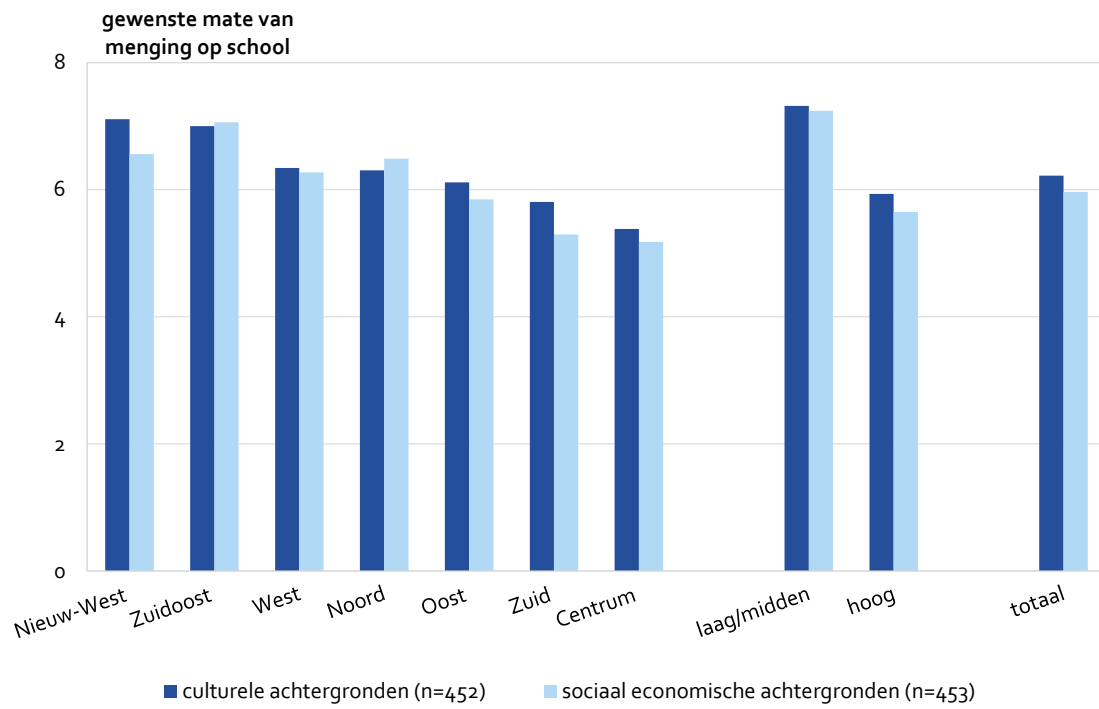
Figuur 4.2 Mening van ouders over gemengde scholen, n=474 (aantallen)

Gemiddeld wordt een 6,2 gegeven als het gaat om de gewenste menging van culturele achtergronden en een 6 als het gaat om sociaal economische achtergronden (zie figuur 4.3).

Ouders in Nieuw-West en Zuidoost willen meer menging dan gemiddeld, terwijl ouders in Centrum en Zuid juist minder menging willen. Daarnaast willen ouders met een laag of middelbaar opleidingsniveau meer menging dan ouders met een hoog opleidingsniveau.

Figuur 4.3 Mening van ouders over gemengde scholen (gemiddelde)

5 Ouders met oudere kinderen op de basisschool

278 ouders hebben een ouder kind dat al op de basisschool in Amsterdam zat op het moment dat hun kind ingeschreven moest worden. De ruime meerderheid van hun kinderen (78%) die tijdens de huidige plaatsingsronde moesten worden ingeschreven zijn op dezelfde school geplaatst. Deze ouders hebben we gevraagd naar hun mening over het oude en nieuwe toelatingsbeleid. In totaal hebben 100 ouders hun mening gegeven.

5.1 Een derde vindt nieuwe beleid een verbetering

Een derde van de ouders geeft aan het nieuwe beleid een verbetering te vinden. Vooral de plaatsing op basis van de loopafstand tussen het huisadres en de school, het niet meer op meerdere scholen meedoen met een loting en het inschrijfmoment op 3-jarige leeftijd worden genoemd als positieve kenmerken van het beleid. Ouders in Noord zijn minder vaak voorstander van het nieuwe beleid, en ouders in Zuidoost hebben hier minder vaak een mening over. Mogelijk is een reden hiervoor dat in beide stadsdelen voorheen nog geen specifiek beleid rondom schoolkeuze was, terwijl dit in overige stadsdelen wel het geval was.

"Wij vinden het een verbetering dat nu niet meer gekeken wordt naar postcodegebied maar naar loopafstand. We vinden het positief dat nu iedereen min of meer dezelfde kansen heeft. Negatief aspect daaraan is dat je als ouder minder keuze hebt als het gaat om een onderwijsvorm zoals bijvoorbeeld Montessori. Als zo'n school niet in de woonomgeving staat, is de keuze voor zo'n school er dus niet. Voor ons een overweging om te verhuizen. En dat is misschien een negatief bijeffect van dit systeem. Werkt het geen segregatie in de hand?" (ouder uit Oost)

"Ben het helemaal eens met het nieuwe beleid. Hoe het was, was oneerlijk individueel spel." (ouder uit Zuid)

"Het eerdere toelatingsbeleid was niet goed. Er waren voor populaire scholen vaak 10x zoveel inschrijvingen als beschikbare plekken. Omdat de kans zeer klein was om daar binnen te komen, schreven ouders hun kind in op zeer veel verschillende populaire scholen. In het nieuwe systeem heb je al die dubbelingen niet meer, waardoor het een stuk overzichtelijker is geworden." (ouder uit Zuid)

"Ik heb de indruk dat met dit beleid de willekeur van toelaten sterk is afgenomen. Dit vind ik een goed teken. En ik ben tevreden over communicatie van gemeente." (ouder Nieuw-West)

"Ik vond het oude toelatingsbeleid slecht: al beslissen over een school als je kind pas 2 is, is veel te vroeg, ik had toen nog geen idee wat voor type onderwijs het beste bij mijn kind past." (ouder uit West)

Een aandachtspunt dat door deze ouders genoemd wordt is dat de inschrijving voor het tweede kind veel gedoe is. Soms omdat ze het kind al hadden ingeschreven en nu alles opnieuw moest. Andere ouders vinden het raar dat ze het hele formulier inclusief meerdere voorkeurscholen moesten invullen, terwijl ze hun kind toch op dezelfde school wilden inschrijven.

"Ik moest wel een school kiezen en vond dat irritant. Ik had mijn zoon, ons derde kind, al aangemeld op de school van zijn broer en zus. Ik moest opnieuw aanmelden vanwege het nieuwe beleid. Ik heb toen alleen 1 keuze aangegeven, want ik wil geen andere school en zou ook gewoon keuze 1 toegewezen krijgen. Ik kreeg het formulier terug en moest verplicht ook andere keuzes aangeven. Vond het onnodige rompslomp." (ouder uit Noord)

"Omdat ik haar nu via oude systeem en nieuwe systeem heb aangemeld heb ik haar nu dus 3x aangemeld. 1x oude systeem en 2x voor de nieuwe. Er is geen ruimte op om een specifieke juf/meester aan te geven." (ouder uit Zuid)

Hiernaast werden er nog overige tips gegeven voor de schoolbesturen en/of de gemeente.

"Wij overwogen om op korte termijn te verhuizen binnen Amsterdam. Een nieuwe school in de buurt is dan erg belangrijk. Daar wordt nu helemaal geen rekening mee gehouden. Geen plek op een andere school is een reden om niet te verhuizen. Kan ook niet de bedoeling zijn van dit beleid." (ouder uit Centrum)

"Bij mijn zoon van 5 kon je 3 keuzes aangeven, dat was al moeilijk. Nu kan je 10 keuzes opgeven: belachelijk. Ik kon het destijds niet op een school plaatsen omdat we over een brug wonen en dat was niet de juiste postcode." (ouder uit West)

"Bij de eerste brief is niet duidelijk aangegeven wat het voorrangsbeleid is voor broertjes of zusjes, dit scheidt onnodig verwarring. Overigens vind ik deze voorrangsregel noodzakelijk binnen dit systeem en vind ik het systeem onprettig. Vrije schoolkeuze is een groot goed en inmenging van de overheid in dezen vind ik een belemmering van mijn vrije schoolkeuze en tevens een onnodige kostenpost voor de overheid. Daarbij zou kwaliteit van school kleurloos moeten zijn. Steek liever tijd en geld in het waarborgen van hoge kwaliteit van scholen." (ouder uit Oost)

"Het is de verantwoordelijkheid van ouders en scholen en niet die van de gemeente. Ik snap niet waarom de gemeente zich ermee bemoeit en wat dit ons nu oplevert." (ouder uit Noord)

"Alle scholen moeten goed zijn. Keuze bij ouders laten." (ouder uit Zuidoost)

Gemeente Amsterdam

Onderzoek, Informatie en Statistiek

Bezoekadres:
Oudezijds Voorburgwal 300
1012 GL Amsterdam

Postbus 658
1000 AR Amsterdam

www.os.amsterdam.nl